

Tariffoppgjøret 2009

Pensjon

Hva skjedde med i lønnsoppgjøret
2009?

Bakgrunn

- Grunnlag stortingets pensjonsforlik
 - Alleårsregel
 - Levealdersjustering - delingstall
 - Indeksering
 - De offentlige pensjonene skulle tilpasses, samtidig som man beholdt 66% av sluttlønn og bruttomodell

Regjeringens utgangspunkt?

- Fra regnskapet til de rød-grønne mai 2009:
- **Vil Regjeringen sikre en videreføring**
- **av dagens AFP-ordning?**
- Ja! AFP-ordningen ble sikret for framtiden gjennom pensjonsforliket i Stortinget i 2005 og lønnsoppgjøret i 2008.
- Organisering, finansiering og administrasjon av AFP i offentlig sektor utredes og avklares
- under lønnsoppgjøret i 2009.

Regjeringens utgangspunkt forts.

- **Vil Regjeringen sikre at tjenstepensjonsordningene i stat og kommune fortsatt skal gi de ansatte en pensjon som tilsvarer 66 prosent av sluttlønnen?**
- Ja! Pensjonsforliket i Stortinget i 2005 sikrer at tjenstepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres.

Kravene fra hovedsammenslutningene

- 66% pensjon fra 65 år ved 30 års opptjening
- Tjenestepensjon skal gjelde for alle med 20 % stilling eller mer
- Ytelsen ved 62 år i tidligpensjonsordningen skal være minst like god som i dagens avtalefestede pensjon (AFP)
- Det skal ikke være vanskeligere å kvalifisere til hel tidligpensjon enn til dagens AFP
- En fleksibel brutto tjenestepensjonsordning

Pensjon

sikre inntekt – sparing?

- Var det to forskjellige velferdsmodeller som "kolliderte i årets oppgjør?
 - Ja!?
- Vår offentlige tjenstepensjon skal
 - Sikre inntekt for pensjonistene
 - Være forutsigbar for pensjonistene
 - Virke utjevnende

Tilbudene

- Må bygge på eller tilpasses pensjonsforliket?
- Bruttomodell
- Modifisert brutto
- Påslagsmodell
 - Alleårsregel

Tilbudene

- Påslagsmodell / kombinasjonsalternativet
 - Dette alternativet ville videreført dagens ordning med gradvis innfasing av påslagspensjon
 - Påslagspensjon har like egenskaper med ny folketrygd
 - Alleårsregel
 - Opptjening pr. år
 - Innskuddspensjon "light"
 - Forslaget som ble fremlagt er ikke avhengig av avkastning på "investeringen" for å få ut oppspart pensjonsformue

Tilbudene

- Har elementer av oppsparing
 - 0,40% / 0,42% opptil 7,1 g
 - 1,75% / 1,77% fra 7,1 til 12 g
 - Alle år teller med
- Påstand
 - **Store** grupper med 38-40 års medlemskap i SPK vil sikres 66% ved 65 år (43 år i Folketrygd, ny)
 - Kollektiv garanti
- Kravet
 - Individuell garanti
 - **Ikke** imøtekommet i dette tilbudet

Tilbudene

- Seniortillegg
 - En del av "garantien" for å sikre (sukre) overgangen til ny påslagspensjon
- AFP
 - Skal tilpasses modellen i privat sektor

Grunnlovsvernet

- Opptjente rettigheter skal ikke svekkes
- Levealdersjusteringen gjennomføres slik at grunnlovsvernet ivaretas.
- Det gis en individuell garanti for opptjente rettigheter i tjenstepensjonsordningene pr. 1.1.2011, som sikrer at medlemmer med 15 år eller mindre igjen til 67 år er sikret 66 % av sluttlønn med 30 år.
- For de med mer enn 15 år er en sikret en forholdsmessig garanti med gradvis innfasing av levealdersjustering

Oppsatte rettigheter

- I overføringsavtalen, som videreføres, skal:
 - Oppsatte og løpende ytelser sikres en regulering i takt med folketrygdens grunnbeløp.
- "Etter fast praksis blir oppsatte rettigheter i SPK regulert hvert år i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G-regulering)

Resultatet gir

- 66% av **sluttlønn** for alle som går av før 2028
- I 2028 slår levealdersjusteringen inn også i bruttomodellen
 - For de fleste andre slår levealdersjusteringen inn i 2011
- Indekseringen
 - Fra 2011

AFP

- Dagens regelverk videreføres
 - AFP-tillegget skal ikke levealdersjusteres
 - En bedre AFP for de lavest lønte enn i privat sektor
- Krav for å få AFP
 - 10 års medlemskap i SPK etter fylte 50 år
 - Lønnet arbeid ved pensjoneringstidspunktet
 - Inntekt på minimum 1G
 - De ti beste årene etter 1967 må inntekten ha vært over 2G

Avtalefestet Pensjon

- Fortsetter som før
 - AFP tillegg kr. 1700 / mnd
 - Ikke en påslagsmodell som i privat sektor
 - Avkorting 15.000
 - Mobilitet mellom offentlig og privat sektor skal ivaretas (HTA 4.2.6)
 - Grunnlovsvern for opptjente rettigheter

Et godt resultat?

- Ja
 - Tilhengerne av påslagsmodellen har hevdet at
 - Resultatet ikke
 - Ivaretar deltidstilsatte
 - Lavtlønte
 - Ikke stimulerer til å stå lenger i jobb
 - At påslagsmodellen totalt vil gi en høyere pensjon

Et godt resultat

- Forutsetninger lagt inn i "påslagsmodellen"
 - Javn inntekt i 43 år i folketrygden
 - Javn inntekt i SPK/offentlig tjenestepensjon i 38 – 39 år
 - 66% av gjennomsnittlønn

Særaldersgrenser og uførepensjon

- Tilpasning vil skje seinere og er ikke omfattet av avtalen

Oppsummert

- Det er godt samsvar mellom de kravene vi fremmet
 - 30-65-66
- Levealdersjustering og reglene for indeksering var ikke en del av forhandlingsgrunnlaget
 - Vedtatt av Stortinget før forhandlingene
- Resultatet sikret 30-65-66
 - Levealdersjusteringen begynner å virke i 2027
 - Indekseringen fra 2011

Omkamp?

- Fagforbundets debatthefte tariff 2010:
 1. Bør Fagforbundet arbeide for alternativ modell til den nå avtalte bruttoordning i oppgjørene framover, som mer samsvarer med folketrygdens arbeidslinje, AFP-løsningen i privat sektor og i retning av kombinasjonsalternativet vedlagt Riksmeklingsmannens møtebok for årets oppgjør?
 2. Skal Fagforbundet kunne forhandle om et større innskudd (enn dagens 2 prosent) som motytelse for å forbedre pensjonsordningene.

Faktisk pensjoneringsalder (Staten)

- Statspensjonister
 - Alderspensjonister ca. 68 år
- AFP-pensjonister
 - 64 år

Meklingsresultatet

- Fra 62 år kan man få folketrygdberegnet AFP
 - AFP-tillegg 20.400/år
- Uttak av fleksibel folketrygd før 67 år
 - Kan ikke ta ut folketrygdberegnet AFP eller tjenstepensjonsberegnet AFP
 - Kan arbeide så mye du vil samtidig som du mottar Folketrygd
- Levealdersjustert tjenstepensjon for de som er født etter 1958

AFP

- Dagens regelverk videreføres
 - AFP-tillegget skal ikke levealdersjusteres
 - En bedre AFP for de lavest lønte enn i privat sektor
- Krav for å få AFP
 - 10 års medlemskap i SPK etter fylte 50 år
 - Lønnet arbeid ved pensjoneringstidspunktet
 - Inntekt på minimum 1G
 - De ti beste årene etter 1967 må inntekten ha vært over 2G

Ny tidlig-pensjon fra 2011

- Mulig å ta ut folketrygd fra 62 år
- Årlig pensjon beregnes ut fra opptjent pensjonsbeholdning
 - Alle år
- Gjelder for alle født etter 1963
 - Overgangsordninger for de som er født i tidsrommet 1954 – 1963
 - De som er født før 1953 får folketrygden beregnet etter dagens regler

Ny tidlig pensjon

Statstilsette

- Alle med 30 års opptjening er sikret minst 66% fra 67 år
- Garantien er utformet slik at man får alderspensjon, deretter fyller SPK på slik at man oppnår 66%
- Tar man ut tidligpensjon før 67 år
 - Pensjonen beregnes etter Statens pensjonskasses regler

Uravstemning

- LO Stats styre vedtok ikke å sende ut resultatet til uravstemning fordi det ikke skjedde noen endring i de offentlige pensjonene
- Muligheten for uravstemning var avgjørende for utfallet

Valgmulighetene for statsansatte

- Ved avgang 62 – 64 år
 - Folketrygdberegnet AFP
 - Inntekt utover 15.000 fører til avkorting av pensjon
 - AFP-tillegget er kr. 20.400 / år
 - Avgang uten å ta ut AFP-tillegg ved 62 år
 - Du kan arbeide samtidig som du mottar pensjon, uten avkorting
- Ved avgang 65 år får du 66% av sluttlønn
 - Levealdersjusteringen slår ikke inn før etter 2027 på grunn av grunnlovsvernet

Hva får jeg i pensjon

- Både SPK og NAV har egne sider hvor en kan få jevnlig oppdatering på egen pensjon
- Se sidene:
 - www.spk.no
 - www.nav.no

Framtidige yrkesmønstre

- Framtidens arbeidstakere i offentlig sektor vil starte sin yrkeskarriere betydelig seinere enn i dag
 - Grunnlag for å beholde kravet om 30 års opptjeningstid

